

Spis treści

Wstęp	11
HISTORIA POLSKI	
Państwa plemienne na ziemiach polskich przed powstaniem państwa polskiego	15
Pierwsze wiadomości o Polsce. Państwo Mieszka I	17
Chryścianizacja Polski i jej znaczenie w aspekcie wewnętrznym i zewnętrznym	19
Polska za panowania Bolesława Chrobrego (992–1025) – organizacja wewnętrzna państwa, stosunki z sąsiadami	21
Kryzys i odbudowa państwa Piastów w 1. połowie XI wieku	25
Państwo polskie za panowania Bolesława Śmiałego i Władysława Hermana	28
Umocnienie państwa polskiego za panowania Bolesława Krzywoustego (1102–1138)	30
Pomorze w polityce Piastów	31
Przyczyny rozdrobnienia feudalnego w Polsce. Statut Bolesława Krzywoustego Zasady pryncypatu i senioratu	32
Załamanie się zasad „testamentu” Bolesława Krzywoustego	34
Ziemie polskie w okresie rozbitcia dzielnicowego	36
Wielka własność feudalna w Polsce w XII i XIII wieku. Immunitety	37
Początki państwa zakonnego na ziemiach polskich i pruskich	39
Osadnictwo w Polsce na prawie polskim i na prawie niemieckim w XIII–XIV wieku	41
Tendencje zjednoczeniowe na ziemiach polskich do końca XIII wieku	44
Zjednoczenie państwa polskiego za Władysława Łokietka	46
Straty terytorialne Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego	48
Związki Śląska z Polską (X–XIV wiek)	49
Polska wobec Mazowsza do XVI wieku	51
Utrata Pomorza i Śląska za czasów Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego	53
Monarchia Kazimierza Wielkiego i jego polityka wewnętrzna	55
Polityka zagraniczna Kazimierza Wielkiego	58
Monarchia stanowa w Polsce – geneza i znaczenie	61
Unia polsko-węgierska w XIV wieku	62
Charakter związków Polski z Litwą w XIV i XV wieku	65
Stosunki Korony i Litwy z zakonem krzyżackim w 1. połowie XV wieku	69

Wojna trzynastoletnia: geneza, przebieg, główne postanowienia	
II pokoju toruńskiego	71
Przywileje szlacheckie w XIV i XV wieku	73
Rozwój folwarku szlacheckiego w Polsce w XV i XVI wieku	75
Ustawodawstwo antychłopskie i antymieszczańskie za Jagiellonów	77
Polityka dynastyczna Jagiellonów	79
Kształt terytorialny Korony w epoce Jagiellońskiej (1386–1572)	82
Szlachecki ruch egzekucyjny w Rzeczypospolitej (XVI wiek)	87
Likwidacja państwa zakonnego w Prusach i Inflantach	89
Główne kierunki reformacji w Polsce	92
Charakter związku Polski z Litwą w XVI wieku	95
Wolna elekcja w Polsce. <i>Pacta conventa</i> i artykuły henrykowskie	97
Ustrój Rzeczypospolitej szlacheckiej – jego przemiany	99
Polityka wschodnia Polski za panowania Stefana Batorego, Zygmunta III i Władysława IV	103
Kwestia kozacka w dziejach Rzeczypospolitej	106
Stosunki polsko-rosyjskie w 2. poł. XVII wieku	109
Królowie z dynastii szwedzkiej w Polsce. Wojny ze Szwecją	110
Polityka władców polskich wobec Prus Książęcych w XVI i XVII wieku	114
Stosunki polsko-tureckie w XVI i XVII wieku	115
Stosunki wewnętrzne w Rzeczypospolitej szlacheckiej w dobie oligarchii magnackiej (XVII i 1. połowa XVIII wieku)	118
Polityka królów z dynastii saskiej panujących w Polsce	121
Ingerencja państw ościennych w sprawy polskie w 1. połowie XVIII wieku	123
Próby reform w Polsce w latach 60. XVIII wieku	126
Konfederacja barska i pierwszy rozbiór Polski	129
Uchwały Sejmu porozbiorowego (1773–1775)	131
Komisja Edukacji Narodowej	133
Sytuacja wewnętrzna Rzeczypospolitej i jej pozycja międzynarodowa w dobie Sejmu Czteroletniego	134
Kwestia miejska w okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego	137
Ustrój polityczny według postanowień Konstytucji 3 Maja	139
Targowica i II rozbiór Polski	143
Kwestia chłopska w Konstytucji 3 Maja i w powstaniu kościuszkowskim	146
Powstanie kościuszkowskie	147
III rozbiór Polski. Przyczyny upadku I Rzeczypospolitej	149
Pierwsza wielka emigracja. Legiony Dąbrowskiego	152
Powstanie Księstwa Warszawskiego	154
Ustrój społeczny i polityczny Księstwa Warszawskiego	155
Udział Księstwa Warszawskiego w wojnach napoleońskich	159
Sprawa polska na kongresie wiedeńskim (1814–1815)	161
Rzeczpospolita Krakowska – powstanie, ustrój polityczny	162
Ustrój polityczny Królestwa Polskiego w dobie konstytucyjnej	165

Sytuacja ekonomiczna w Królestwie Polskim do powstania listopadowego	168
Ruch patriotyczny w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania listopadowego	171
Wybuch i przebieg powstania listopadowego	173
Polityczne represje caratu po powstaniu listopadowym	176
Obozy polityczne Wielkiej Emigracji po powstaniu listopadowym	178
Ziemie polskie pod zaborem pruskim w 1. połowie XIX wieku	181
Uwłaszczenie chłopów w zaborze pruskim i Wielkim Księstwie Poznańskim	185
Ruch spiskowy na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX wieku	187
Powstanie krakowskie 1846 roku – geneza, przebieg, konsekwencje	190
Wiosna Ludów na ziemiach polskich	192
Udział Polaków w europejskich ruchach rewolucyjnych w latach 1848–1849	194
Układ sił patriotycznych w Królestwie Polskim przed powstaniem styczniowym	196
Wybuch i przebieg powstania styczniowego	199
Uwłaszczenie chłopów w Królestwie Polskim	203
Represje polityczne w Królestwie Polskim po powstaniu styczniowym	205
Autonomia Galicji w monarchii austro-węgierskiej	207
Germanizacja w zaborze pruskim w 2. połowie XIX wieku	210
Ruch robotniczy na ziemiach polskich od momentu narodzin do odrodzenia państwa polskiego w 1918 roku	214
Narodowa Demokracja na ziemiach polskich od momentu narodzin do roku 1918 – założenia ideologiczne i formy organizacyjne	217
Ruch ludowy na ziemiach polskich do roku 1918	219
Rewolucja 1905–1907 w Królestwie Polskim – przebieg i rezultaty	221
Orientacje polityczne społeczeństwa polskiego przed wybuchem I wojny światowej	223
Polski czyn zbrojny w latach I wojny światowej, który zaistniał w wyniku działania dwóch orientacji niepodległościowych	225
Sprawa polska w polityce wielkich mocarstw podczas I wojny światowej	227
Walka o granice państwa polskiego do roku 1922	231
Wojna z Rosją Radziecką – geneza, przebieg, postanowienia pokoju ryskiego ...	236
Ewolucja ustroju politycznego Polski od listopada 1918 do marca 1921 roku	239
Konstytucja marcowa 1921 roku i kryzys parlamentarnego systemu rządów	242
Przewrót majowy w 1926 roku, geneza, przebieg i następstwa prawnoustrojowe	245
Układ sił politycznych w Polsce po przewrocie majowym	248
Sytuacja gospodarcza II Rzeczypospolitej	253
Konstytucja kwietniowa 1935 roku i jej następstwa polityczne	257
Stosunki polsko-niemieckie w okresie międzywojennym	259
Polska polityka zagraniczna w okresie międzywojennym – koncepcje i realizacja	263
Wojna obronna Polski w 1939 roku	268
Polityka hitlerowskich Niemiec wobec narodu polskiego w latach II wojny światowej	270
Ruch oporu w kraju podczas II wojny światowej	272

Walka żołnierza polskiego na frontach II wojny światowej	276
Powstanie warszawskie	279
Działalność Rządu Rzeczypospolitej Polskiej podczas II wojny światowej	281
Polityka ZSRR wobec narodu polskiego w latach II wojny światowej	283
Problem Polski na konferencjach międzynarodowych koalicji antyfaszystowskiej (Teheran, Jałta, Poczdam)	287
PKWN, Rząd Tymczasowy RP, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej – skład, program, działalność	290
Sytuacja społeczna w Polsce w latach 1945–1947	294
Ustrój polityczny Polski w latach 1944–1952	295
Sytuacja społeczno-polityczna w Polsce w latach 1947–1955	297
Przemiany gospodarcze w Polsce w latach 1944–1955	299
Partie polityczne i ich programy w pierwszych latach Polski Ludowej (1944–1948)	302
Geneza i zasady systemu partyjnego w PRL	304
Kształtowanie się ustroju politycznego PRL. Konstytucja z 22 VII 1952 roku ...	306
Zmiany społeczno-polityczne w Polsce w latach 1956–1980	308
Kryzysy społeczno-polityczne w PRL. Przyczyny i konsekwencje	309
Państwo a Kościół rzymskokatolicki po 1945 roku	312
Polskie inicjatywy pokojowe po II wojnie światowej	317
Stosunki polsko-niemieckie po II wojnie światowej	319
Stosunki polsko-radzieckie po II wojnie światowej	320
Kierunki przemian społeczno-politycznych w PRL w latach 1980–1989	321
„Okrągły stół” – przyczyny zwołania, ustalenia, skutki	324
Przemiany ustrojowe w Polsce po 1989 roku	326
Gabinety w Polsce po 1989 roku	328
Wybory parlamentarne i prezydenckie w Polsce w latach 1989–2001	334
Konstytucja z 2 IV 1997 roku	340

HISTORIA POWSZECHNA

Starożytny Egipt i cywilizacje wschodnie	349
Starożytny Rzym	354
Starożytna Grecja	358
Monarchia Karola Wielkiego i jej znaczenie dla Europy	365
Rozmieszczenie plemion słowiańskich w Europie. Pierwsze państwa słowiańskie	367
Rozwój organizacji państwowych w Europie Zachodniej (X–XI wiek)	370
Ruś Kijowska do XII wieku	372
Arabowie i islam. Ekspansja arabska w Azji, Afryce i Europie do IX wieku	373
Walka cesarstwa z papieżem o inwestyturę	377
Wyprawy krzyżowe	381
Ekspansja imperium mongolskiego w Europie w XIII wieku	384
Kształtowanie się monarchii stanowych w średniowiecznej Europie	386

Rola Moskwy w jednoczeniu ziem ruskich od XIV do XVI wieku	390
Konflikty polityczne w Europie Zachodniej i Środkowej w XIV i XV wieku	393
Powstanie imperium Turków osmańskich i jego ekspansja w XIV–XVI wieku ..	398
Wielkie odkrycia geograficzne	400
Odrodzenie i reformacja w Europie. Wojny religijne	403
Pisarze polityczni i ich poglądy w Europie XVI wieku	412
Absolutyzm we Francji	414
Wojna trzydziestoletnia	417
Rewolucja angielska	421
Rosja za Piotra I	424
Powstanie i rozwój Królestwa Pruskiego w XVIII wieku	429
Konflikty militarne w Europie w XVIII wieku	432
Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki	435
Oświecenie w Europie	439
Wielka Rewolucja Francuska	444
Europa pod wpływami Napoleona	449
Kongres wiedeński	455
Siły rewolucyjne w Europie w walce z reakcją w latach 1815–1830	457
Rosja i jej znaczenie w Europie w pierwszej połowie XIX wieku	461
Wiosna Ludów w krajach niemieckich	463
Wiosna Ludów we Francji. Utworzenie II cesarstwa	465
Wiosna Ludów w monarchii habsburskiej	466
Wojna krymska (l. 1853–1856)	470
Zjednoczenie Włoch w XIX wieku	474
Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych Ameryki	476
Rola Prus w jednoczeniu Niemiec	479
Wojna francusko-pruska 1870 roku. Komuna Paryska	484
Narodziny nowych nurtów społeczno-politycznych w XIX wieku (liberalizm, nacjonalizm, chrześcijańska demokracja, anarchizm i anarchosyndykalizm) ..	486
Ideologia XIX-wiecznego socjalizmu. Pierwsza i Druga Międzynarodówka	492
Przemiany polityczne w monarchii habsburskiej w drugiej połowie XIX wieku	494
Sojusze polityczno-militarne w Europie na przełomie XIX i XX wieku i ich wpływ na zaostrzenie stosunków międzynarodowych	497
Wojna rosyjsko-japońska. Rewolucja 1905 roku w Rosji	501
Pierwsza wojna światowa	503
Obalenie caratu w Rosji i rewolucja październikowa	507
System wersalski po I wojnie światowej	510
Sytuacja wewnętrzna w ZSRR w okresie międzywojennym	514
Światowy kryzys ekonomiczny i metody jego przezwycięzania w dwudziestoleciu międzywojennym	519
Włochy Mussoliniego	521
Powstanie III Rzeszy i jej polityka	524
Sytuacja polityczna w Europie w latach 1933–1939	526

Specyfika i konsekwencje II wojny światowej	530
Niemieckie i radzieckie działania militarne w latach 1939–1941	533
Wojna niemiecko-radziecka w latach 1941–1945	535
Udział Wielkiej Brytanii w II wojnie światowej	537
Udział USA w II wojnie światowej	540
Rola Japonii w II wojnie światowej	542
Konferencje międzynarodowe wielkich mocarstw koalicji antyfaszystowskiej	545
Zagłada Żydów, Holocaust, Szoah	550
Narodziny komunistycznego systemu władzy w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1948	553
Kwestia niemiecka po II wojnie światowej	555
Rozpad systemu kolonialnego po II wojnie światowej	557
Wpływ ZSRR i USA na sytuację polityczną świata po II wojnie światowej	560
„Zimna wojna” w świecie. Pojęcia, główne etapy, doktryny	564
Powstanie i działalność bloków militarnych po II wojnie światowej (NATO, ANZUS, SEATO, CENTO, Układ Warszawski)	566
Główne organizacje gospodarcze w Europie (RWPG, EWG, EFTA)	569
Konflikty zbrojne w Azji w okresie powojennym	572
Konflikty w Ameryce Łacińskiej	579
Kwestia żydowska po II wojnie światowej	582
Konflikty w Europie Środkowej	586
Przemiany społeczno-polityczne w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na przełomie lat 80. i 90. XX wieku (tzw. „jesień narodów”)	588
Rozpad ZSRR. Geneza, przebieg, skutki	591
Rozpad Jugosławii. Interwencja NATO	593
Unia Europejska	598

ANEKS

Niektóre ważniejsze postaci z historii Polski i powszechnej	607
Ważniejsze organizacje międzynarodowe i ich organy	647
Członkostwo Polski w ważniejszych organizacjach systemu Narodów Zjednoczonych	664
Udział Polski w innych organizacjach	665
Państwa członkowskie NATO w 2004 r.	666
Państwa członkowskie Unii Europejskiej w 2004 r.	667
Organizacje terrorystyczne w świecie 2002/2003	668
Panujący i prezydenci w wybranych krajach europejskich	669
Władcy Polski i ich związki rodzinne	676
Premierzy PRL i III RP	680
I Sekretarze PPR/PZPR	681